

**PEDAGOŠKI
PROGRAMI**
MEDOBČINSKEGA
MUZEJA KAMNIK
2024/2025

3. triada

MM:K

O PEDAGOŠKIH PROGRAMIH MEDOBČINSKEGA MUZEJA KAMNIK

Spoštovani!

Pred vami so pedagoški programi, ki smo jih pripravili v šolskem letu 2024/2025 in bodo v veljavi do prenove. Oblikovali smo strokovna vodstva, učne ure, doživljajske in ustvarjalne delavnice ob stalnih in občasnih razstavah, učne poti, posebne programe in dogodke.

Pri opisu posamezne ponudbe je navedena ciljna skupina, ki ji je program namenjen, predviden čas trajanja, cena in kraj izvajanja.

Ciljne skupine obiskovalcev smo razdelili na:

- predšolske,
- osnovnošolske po triadah (1., 2., 3.),
- srednješolske in študentske.

V okviru Medobčinskega muzeja Kamnik delujejo tri enote, v katerih izvajamo programe. To so:

- Muzej – grad Zaprice, Muzejska pot 3, Kamnik,
- Galerija Miha Maleš, Glavni trg 2, Kamnik,
- Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Šutna 23, Kamnik.

Vodimo oz. organiziramo vodstva po učni poti Onger v Trzinu.

Seveda vsebino in čas trajanja prilagajamo vašim potrebam. Posamezne ponudbe, kot so vodstva po enotah, učne ure, ustvarjalne delavnice, učne poti, lahko skupaj povežemo v kulturni, tehniški ali naravoslovni dan in tako ostanete pri nas celo dopoldne. Prosimo, da se ob najavi obiska posvetujete s kontaktno osebo in sporočite morebitne posebnosti, na podlagi katerih vam bomo ponudili pedagoški program.

Za predšolske otroke in otroke s posebnimi potrebami je ogled razstav prost, vodstva in ostale pedagoške programe pa je treba plačati po veljavnem ceniku, ki je dostopen na spletni strani MMK.

Spremljevalci skupin imajo vstop prost.

Pedagoški programi za najavljene skupine se v vseh enotah MMK lahko izvajajo že pred uradnim odpiralnim časom.

Če zaradi posebnih potreb vaših učencev muzeja ne morete obiskati, vam ponujamo pedagoško ponudbo Muzej na obisku in v okviru te na vaši šoli organiziramo predavanje in ustvarjalno delavnico.

Prosimo, da se na navedenem kontaktu (01 8317 662 ali zora.torkar@guest.arnes.si) najavite vsaj pet delovnih dni pred obiskom skupine (najmanjše število za izvedbo programov je 10 učencev).

Ob koncu šolskega leta organiziramo tudi zaključke za razredne skupnosti v obliki vodstev in ustvarjalnih delavnic, za šolske kolektive pa tudi strokovno ekskurzijo po izbranih enotah MMK ter turističnih znamenitostih Kamnika in okolice.

Veselimo se vašega obiska!

STROKOVNA VODSTVA

Kustosi ali vodiči vam bodo z veseljem razkazali zbirke in razstave v vseh enotah.

ENA ENOTA (1E)

Vodstva so prilagojena starostnim skupinam, vsebinam razstav in učnim načrtom.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 3,00 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Galerija Miha Maleš**

DVE ENOTI (2E)

Strokovna vodstva imate lahko v dveh enotah naenkrat ali zapored. Možnosti so: vodstvo po muzeju in galeriji ali muzeju in Maistrovi hiši ali galeriji in Maistrovi hiši.

- ▶ **Trajanje: 90–120 minut**
- ▶ **Cena: 4,00 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Galerija Miha Maleš**

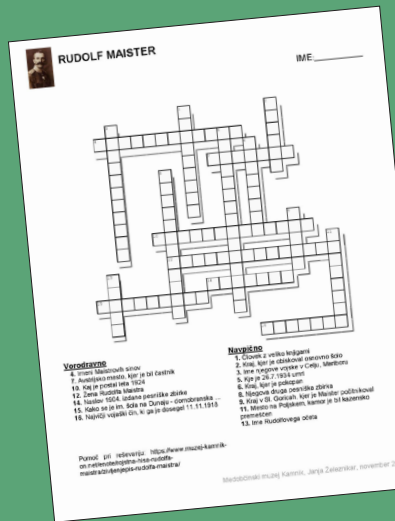
TRI ENOTE (3E)

Strokovna vodstva imate lahko v treh enotah naenkrat ali zapored (grad Zaprice – muzej, Galerija Miha Maleš in Rojstna hiša Rudolfa Maistra).

- ▶ **Trajanje: 135–180 minut**
- ▶ **Cena: 5,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Galerija Miha Maleš**

UČNE URE

Prilagodimo se vašim željam, potrebam in učnemu načrtu; poleg vodstva in avdiovizualnih pripomočkov učenci tudi izpolnjujejo delovne oz. učne liste, ki jih pripravimo individualno za skupine. Na ta način učenci aktivneje sodelujejo pri učni uri, obenem pa so učni listi tudi preizkus njihovega razumevanja in znanja.

- ▶ **Trajanje: 60 minut**
- ▶ **Cena: ogled z vodstvom 3,00 € na učenca; učni list 1,00 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Galerija Miha Maleš**

TEMATSKA PREDAVANJA

O posameznih temah, npr. mamut in ledena doba, jamske slikarije, Rim in rimska kultura, arheologija kot znanost in veda ter druge (objavljene na muzejski spletni strani), je mogoče izvedeti kaj več na posebej za vas pripravljenem predavanju. Lahko se dogovorimo tudi za projekcijo katerega od naših filmov.

- ▶ **Trajanje: 45–80 minut**
- ▶ **Cena: 2,00 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

DOŽIVLJAJSKE IN USTVARJALNE DELAVNICE

MUZEJSKI POKLICI

V muzeju so zaposleni kustosi, ki skrbijo za muzejske predmete. Beseda za njihovo poimenovanje izhaja iz latinskega jezika in pomeni čuvaj, varuh. Za vas smo pripravili posebne kovčke, s pomočjo katerih spoznate delo arheologa, zgodovinarja, konservatorja-restavratorja ali umetnostnega zgodovinarja.

DOŽIVLJAJSKA DELAVNICA

V roke bomo vzeli originalne predmete, jih proučili, opisali, katalogizirali, izrisali, fotografirali in datirali.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice** – za poklice arheolog, zgodovinar, konservator-restavrator
- ▶ **Kje: Galerija Miha Maleš** – za poklic umetnostni zgodovinar

NEVELJSKI MAMUT IN LEDENA DOBA

Leta 1938 so v Nevljah pri Kamniku odkrili skoraj v celoti ohranjeno okostje ledenodobnega velikana – mamuta. Ogledali si bomo kosti pravega mamuta, potipali njegovo dlako. Življenje v ledeni dobi bomo spoznali iz risarske rekonstrukcije. Kdaj je bila ledena doba, katere rastline so takrat uspevale in katere živali živele ter delale družbo neveljskemu mamutu?

USTVARJALNA DELAVNICA

Iz papirja bomo izdelali ledenodobne ljudi, njihova bivališča, živali in rastline. Oblikovali bomo lutke na palicah in skušali zaigrati prizor iz življenja v kameni dobi.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

NA DVORIŠČU RIMSKE VILE

Na Kamniškobistriški ravnini so bile v rimskem času posejane rimske vile rustike. Pojasnili vam bomo, kaj je vila rustika, kje so bile najdene. Na risarski rekonstrukciji vile bomo spoznali življenje različnih rimskih stanov, njihova oblačila, delo, rimske igre, hrano.

DOŽIVLJAJSKA DELAVNICA

Oblekli se bomo v rimska oblačila (tunike in toge), v opremo rimskega legionarja. Pisali bomo na voščene tablice in postali učenci v rimski šoli. Učili se bomo latinskih pregovorov in matematike.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

USTVARJALNA DELAVNICA

Izdelali bomo lovorov venček, ki so ga nosili rimski cesarji, sponko – fibulo, ki je lahko tudi pozlačena, ali zapestnico.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

PAŽI IN VITEZI

Paži so bili dečki, navadno plemiškega rodu, ki so pomagali vitezu, se učili viteških veščin in kasneje tudi sami postali vitezi. Na Kamniškem je bila zelo pomembna plemiška družina Andeških, ki je konec 12. stoletja zgradila Mali in Stari grad. Le katere igre so poznali otroci? Kakšno je bilo življenje pažev? Ali so morali hoditi v šolo? Kako si postal vitez?

SREDNJEVEŠKE LISTINE

Kamnik je po podelitvi mestnih pravic postal najstarejša načrtno ustanovljena meščanska naselbina na Kranjskem in ena najstarejših na Slovenskem. Listine prvič omenjajo Stein (nemško ime za Kamnik) med letoma 1143 in 1147, najstarejša znana pisna omemba kamniških meščanov pa je iz leta 1229. Najstarejši ohranjeni mestni pečat je iz 14. stoletja.

DOŽIVLJAJSKA DELAVNICA

Ob slikarski rekonstrukciji bomo spoznali način življenja na Malem gradu, potežkali vitezovo opremo, jo oblekli, se učili paževskih iger.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

USTVARJALNA DELAVNICA

Z nalivnim peresom bomo napisali svojo listino oz. pismo, okrasili začetno črko ali inicialko z imenitnimi barvami in na koncu pismo zapečatili.

- ▶ **Trajanje: 45 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

ŽIVŽAV MESTNEGA SEJMA

DOŽIVLJAJSKA DELAVNICA

Ob risarski rekonstrukciji bomo spoznali podobo sejemskega živžava v Kamniku v začetku 16. stoletja, kje je stala mestna hiša, sramotilni steber. Spoznali bomo pridelke, ki so bili značilni za čas 16. stoletja (leča, bob, ajda, proso ...) in druge poljščine, ki so se prodajale; prav tako bomo spoznali stare mere, kot so unča, ped, laket, palec, komolec, mernik ... Preizkusili se bomo v merjenju in tehtanju.

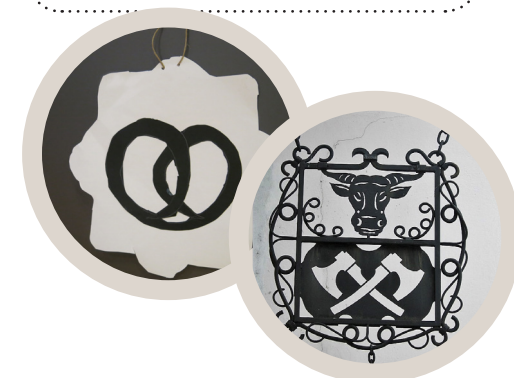
- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

V srednjeveških mestih, tudi v Kamniku, so imeli s cesarskimi dekreti določene letne, mesečne in druge sejme. Na njih so trgovci in obrtniki prodajali svoje izdelke. Spoznali bomo, kateri obrtniki so delovali v Kamniku v 16. stoletju in kasneje, kaj so izdelovali, kaj prodajali. Kako so tehtali, merili svoje izdelke in pridelke, so tudi goljufali in kako? Vsak obrtnik je imel svoj znak.

USTVARJALNA DELAVNICA

Izdelali bomo obrtniški znak.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

BAROK – RAZKOŠJE IN BLIŠČ

Barok imenujemo čas 17. in 18. stoletja, za katerega je bilo značilno razkošje tako v umetnosti kot v vsakdanjem življenju. Ali veste, da je grad Zaprice leta 1757 kupil Anton plemeniti Wiederkehr in ga popolnoma prenovil v baročnem stilu? Velike spremembe v vsakdanjem življenju je prinesla cesarica Marija Terezija. Kakšne družabne igre so tedaj poznali otroci? Ali so hodili v šolo? Le zakaj so plemiči nosili lasulje?

USTVARJALNA DELAVNICA

Ob poslušanju baročne glasbe bomo naslikali tihožitje ali pa izrezovali silhuete.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

MESTO IN MEŠČANI

Spoznavamo življenje in delo meščanov konec 19. in v začetku 20. stoletja ter vpeljavo številnih novosti, kot so voznja s kolesom in vlakom (vlak je iz Ljubljane v Kamnik pripeljal leta 1891), napeljava vodovoda (1888) in elektrike (1912). Nastale so prve tovarne. Kaj je to bonton? Spoznaj ga. Kaj je to krinolina? Spoznavamo meščansko arhitekturo in najpomembnejše stavbe v mestu.

USTVARJALNA DELAVNICA

Iz makete bomo sestavili meščanski vili in vrtni paviljon ter jih po zgodovinskih fotografijah umestili na današnje mesto.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

SLIKANJE V TEHNIKI MAJOLIKE IN SLIKANJE NA KERAMIKO

Poslikavanje majolik in druge okrasne keramike je bilo značilno za Kamnik. Tradiciji izdelave beloprstene posode lahko sledimo od sredine 19. stoletja, od začetka 20. stoletja pa tudi izdelavi in poslikavi majolik.

USTVARJALNA DELAVNICA

Poslikavo na keramiki bomo izvajali v muzejski delavnici z zunanjo sodelavko.

- ▶ **Trajanje: 90 minut**
- ▶ **Cena: 8,00 € na učenca – zunanji izvajalci**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice**

JAZ, TI, ON – (AVTO)PORTRET

V ospredju umetnosti Mihe Maleša se kot motiv nedvomno največkrat pojavi človeška figura. Portret je bil priljubljena oblika žanra vse do izuma fotografije. Po predstavitvi portreta skozi zgodovinska obdobja poiščemo portrete in avtoportrete v zbirki kamniških umetnikov.

USTVARJALNA DELAVNICA

Po fotografiji, ki jo učenci prinesejo s seboj, bomo narisali avtoportret. Vsak učenec bo lahko risal svojega sošolca in ustvaril njegov portret.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Galerija Miha Maleš**

V DALJAVI – KRAJINA

Zgodovina krajine sega v daljna obdobja; najdemo jo v velikem antičnem Rimu in jo spremljamo vse do današnjih dni. Po kratkem opisu tega žanra ter predstavitvi njegove pomembnosti in različnih oblik si na občasni in/ali stalni razstavi ogledamo in izberemo krajine ter nato sami ustvarimo krajino (različne tehnike).

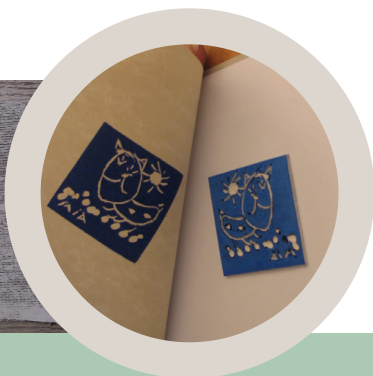
USTVARJALNA DELAVNICA

Ustvarjali bomo krajine po spominu, po fotografiji ali po izbrani krajini slikarja Mihe Maleša ali katerega drugega umetnika, čigar dela so razstavljeni v Galeriji Miha Maleš in Galeriji Pogled (različne tehnike).

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Galerija Miha Maleš**

EKSLIBRIS – OSEBNA OZNAKA ZA KNJIGO

Ekslibris (lat. iz knjig) je grafična oznaka, s katero lahko lastnik označi svoje knjige. Večinoma je to majhna dekorativna ali umetniško zasnovana slika, ki je natisnjena na majhen papir ali karton in nalepljena na prvo stran v knjigi. Na ekslibrisu se poleg slike navadno nahaja še ime lastnika, grb ali druga znamenja, ki označujejo lastnika knjige. Tudi Miha Maleš je naredil veliko ekslibrisov zase in za druge.

USTVARJALNA DELAVNICA

Vsakdo bo izdelal svoj ekslibris (različne tehnike).

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Galerija Miha Maleš**

IZ ZGODOVINE, KI NE MINE

Spoznavanje obdobja 1. svetovne vojne, Maistra, pomembnih dogodkov v Mariboru. Spoznavanje zgodovine in medias res ob ogledu stalne razstave, s pomočjo zemljevida in dodatnih rekvizitov v muzeju ter ob ogledu filma Od sanj do resničnosti ali povzetku iz serije o 1. svetovni vojni. Pogovor o nesmislu vojne, njenem preprečevanju, reševanju sporov po mirni poti. Na koncu skupno ali individualno oblikovanje peticije za mir.

DOŽIVLJAJSKA DELAVNICA

Pogovarjali se bomo o nesmislu vojne, njenem preprečevanju, reševanju sporov po mirni poti. Na koncu bomo skupno ali individualno oblikovali peticijo za mir.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Rojstna hiša Rudolfa Maistra**

PIŠEM PISMO V DALJNI KRAJ

Predstavitve razglednic iz obdobja prve svetovne vojne z značilnimi motivi iz serije, imenovane Vojska v slikah. Učenci spoznajo obdobje, umetnike, ki so v njem ustvarjali, tipično korespondenco, edino vez in uteho med vojakom na bojišču in njegovim domom. To je bila pogosto tudi pomembna vez med fronto in zaledjem.

USTVARJALNA DELAVNICA

Učenci bodo narisali, izdelali razglednico in jo pisali npr. svojemu pradedu, prastricu na vzhodno bojišče v Galicijo ali na soško fronto.

- ▶ **Trajanje: 45–60 minut**
- ▶ **Cena: 2,50 € na otroka**
- ▶ **Kje: Rojstna hiša Rudolfa Maistra**

UČILNICA V NARAVI

ONGER NAD TRZINOM

Gozdna, biološka, geografska, arheološka, etnološka učna pot in še kaj

Onger je učilnica v naravi z lepo označeno gozdno učno potjo. V gozd vzamemo lončke za merjenje morebitnih padavin, termometre, višinomere, kompase, lupe in kis za vlaganje. Kaj delamo s kisom? Prepoznavamo in preizkušamo vsebnost apnenca v kamninah. V gozdu prepoznavamo različne drevesne in rastlinske vrste, opazujemo kraško površje in kraške pojave, »srečamo« prazgodovinske naseljence Ongra idr. Le kaj imata Krpan in njegova kobilica skupnega z našo potjo? Pa orehova potica? Vse to in še več vam razkrijemo na skupnem raziskovanju. Po gozdnem sprehodu v knjižico vpišemo nekatere rezultate analiz, spoznanja in odgovore na vprašanja.

UČNA POT

Zbirno mesto je za OŠ Trzin, na parkirišču pred vzponom na hrib. Potrebujemo: navadni svinčnik in nekatere pripomočke (kompas, lupa, termometer, višinomter). S seboj vzemite tudi malico in vodo.

- ▶ **Trajanje: 180 minut**
- ▶ **Cena: 8,00 € na učenca (v ceno je vključena knjižica)**
– ZUNANJI IZVAJALEC
- ▶ **Kje: učna pot Onger, Trzin**

PO SLEDEH INDUSTRIJSKE DEDIŠČINE

Kamnik je bil od druge polovice 19. stoletja eno najmočnejših industrijskih središč. Naj omenimo samo Kemijsko industrijo Kamnik (nekdanjo smodnišnico), Utok, Titan, Svit, Eto, Stol na Duplici. Imena nekdanjih tovarn, s katerimi so živele generacije, počasi izginjajo v zgodovino. Industrijska dediščina ostaja v muzejih in na razstavah, v spominih zaposlenih, v opuščeni tovarniških poslopih ali pa so poslopja že porušena in namenjena drugim storitvam.

UČNA POT

Pot industrijske dediščine bomo začeli v Medobčinskem muzeju Kamnik z interaktivnim vodstvom po razstavi, se sprehodili skozi mesto s poudarkom na starih kamniških fabrikah ter zaključili z obiskom Maleševe galerije ali Galerije Pogled, kjer bomo spoznavali umetnost 20. stoletja.

- ▶ **Trajanje: 120 minut**
- ▶ **Cena: 4,00 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Galerija Miha Maleš**

KULTURNI TRI-M

KULTURNI TRI-M
Muzej - Maister - Maleš

UČNA POT

Kulturna pot Kulturni tri-m ponuja vodene ogledne treh M – muzeja, Maistra in Maleša (sprehod po treh enotah Medobčinskega muzeja Kamnik) ter odkrivanje bogate zgodovine in umetnosti na Kamniškem na poti med enotami.

- ▶ **Trajanje: 135–180 minut**
- ▶ **Cena: 5,50 € na učenca**
- ▶ **Kje: Muzej – grad Zaprice, Rojstna hiša Rudolfa Maistra, Galerija Miha Maleš**

Pedagoški programi Medobčinskega
muzeja Kamnik za 3. triado osnovne šole

Izdal in založil: Medobčinski muzej
Kamnik (zanj: mag. Zora Torkar)

Avtorji: Janja Železnikar, Zora Torkar

Fotografije: Tomaž Lauko, Brut Carniollus,
Anja Červek, Miran Kambič,
dokumentacija MMK

Lektoriranje: Ana Kodelja

Oblikovanje: Saša Kovačič
Kamnik, april 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

OBČINA KAMNIK

MM:K

MEDOBČINSKI
MUZEJ
KAMNIK